

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om temporär ändring av lagen om skattetillägg och förseningsränta samt lagen om skatteuppbörd

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om temporär ändring av lagen om skattetillägg och förseningsränta samt lagen om skatteuppbörd (RP 75/2021 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- specialsakkunnig Pertti Nieminen, finansministeriet
- specialsakkunnig Pekka Montell, Finlands Kommunförbund
- skattedirektör Anita Isomaa, Finlands näringsliv rf
- skatteexpert Jukka-Pekka Hellman, Företagarna i Finland rf
- chefen för juridiska ärenden Kati Malinen, Skattebetalarnas Centralförbund rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- finansministeriet
- Centralhandelskammaren.

Inget yttrande av

- arbets- och näringsministeriet.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår en temporär ändring av lagen om skattetillägg och förseningsränta, så att dröjsmålsräntan på skatt som är föremål för betalningsarrangemang sänks för en viss tid. Dröjsmålsräntan ska temporärt uppgå till referensräntan enligt räntelagen förhöjd med 2,5 procentenheter i stället för referensräntan förhöjd med 7 procentenheter. Eftersom referensräntan för närvarande är noll procent, blir dröjsmålsräntan 2,5 procent. Dessutom föreslås det att lagen om

Betänkande FiUB 8/2021 rd

skatteuppbörd ändras så att skatteåterbärningar temporärt inte ska användas till betalning av sådan skatt som omfattas av ett lindrat betalningsarrangemang. Propositionen har samband med de åtgärder som statsminister Sanna Marins regering vidtagit för att underlätta situationen för de företag som drabbats av ekonomiska svårigheter på grund av den långvariga covid-19-pandemin och restriktionerna.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt. Den förstnämnda lagen ska gälla till och med den 31 augusti 2021 och den senare lagen till och med den 31 december 2021.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar.

Allmänt

Utskottet anser det vara viktigt att dröjsmålsränta som beräknas på den skatt som är föremål för betalningsarrangemang har granskats på nytt efter det att regeringens proposition RP 33/2020 rd lämnades i enlighet med ett uttalande som riksdagen godkänt (RSv 35/2020 rd). Propositionen fick brett stöd bland de utfrågade sakkunniga. Utskottet stöder åtgärder för att underlätta situationen för företag som drabbats av ekonomiska svårigheter på grund av coronaviruspandemin.

Räntenivå

Vid sakkunnighörandet har det föreslagits att dröjsmålsräntan ska sänkas mer än vad som föreslagits eller att den ska vara räntefri. Utskottet anser att den valda räntesatsen är motiverad. Räntenivån kan anses skälig med beaktande av att det inte krävs säkerheter för ett betalningsarrangemang och betalningsarrangemanget riktar sig till företag i betalningssvårigheter och när det jämförs med den ränta med vilken ett företag i betalningssvårigheter under dessa omständigheter kan få annan finansiering.

Utskottet anser det vara viktigt att den valda räntenivån underlättar situationen för skattskyldiga som råkat i ekonomiska svårigheter på grund av coronaviruspandemin, men den får inte bli en alltför attraktiv finansieringsmetod för ett företag som inte har akuta betalningssvårigheter på grund av coronaviruspandemin och således inte heller har behov av betalningsarrangemang för skatter. En omotiverat låg dröjsmålsränta eller räntefria dröjsmålspåföljder kan leda till betalningsarrangemang som är onödiga med tanke på syftena med propositionen och på så sätt obefogat minska skatteutfallet för 2021.

Skatteförvaltningens beslut om villkoren för betalningsarrangemang

Utskottet tillstyrker att Skatteförvaltningen genom sina egna åtgärder underlättar villkoren för betalningsarrangemang genom att ändra sitt beslut om förfarandet vid betalningsarrangemanget. Det är förenligt med propositionens mål att även sådana skattskyldiga som har ett gällande betalningsarrangemang kan ansöka om det nya, lindrade betalningsarrangemanget, och antalet betalningsarrangemang bör inte begränsas under lagens giltighetstid. Det är motiverat att i det nya be-

Betänkande FiUB 8/2021 rd

talningsarrangemanget inkludera de obetalda skatteskulder och andra förfallna skatter som återstår i det tidigare betalningsarrangemanget och som uppkommit under betalningsarrangemanget. Också skatteskulder som ingått i ett tidigare betalningsarrangemang som förfallit bör kunna omfattas av det nya betalningsarrangemanget. Utskottet anser det vara viktigt att Skatteförvaltningens beslut meddelas så snart som möjligt efter lagens ikraftträdande.

Förfalldagen för inkomstskatterna för skatteåret 2020

Vid utskottets sakkunnighörande har det framkommit en oro för att propositionen försätter de skattskyldiga i en ojämlig ställning på grund av att den kvarstående skatt som påförs på basis av inkomstskatten för skatteåret 2020 förfaller till betalning för olika skattskyldiga vid olika tidpunkter till följd av att beskattningen avslutas med flexibel tidtabell. För de skattskyldiga vars beskattning avslutas i maj och juni 2021 förfaller kvarskattens första rat i juli och augusti 2021. En sådan kvarskatt kan omfattas av ett lindrat betalningsarrangemang. Däremot förfaller kvarskattens första rat till betalning efter september månad för de skattskyldiga vars beskattning avslutas efter juli 2021, varvid kvarskatten inte kan omfattas av det lindrade betalningsarrangemanget. Med tanke på likabehandlingen av de skattskyldiga är det viktigt att beakta att den skattskyldige inte själv kan påverka när beskattningen avslutats och därigenom förfalldagen för kvarskatten.

Vid utskottets sakkunnighörande har det dock framförts att den skattskyldige har möjlighet att påverka kvarskattens belopp genom att hos Skatteförvaltningen ansöka om ett tilläggsförskott, eftersom beloppet av förhandsskatten minskar kvarskattens belopp. Den skattskyldige ska betala kvarskatt vid den slutliga beskattningen, om beloppet av förskottsskatterna, förskottsinnehållningarna eller andra poster som räknas till godo underskrider beloppet av den skatt som fastställs vid den slutliga beskattningen.

Tilläggsförskott kan sökas tills beskattningen upphör. Den skattskyldige kan ansöka om tilläggsförskott för skatteåret 2020 exempelvis i juli 2021, om hans eller hennes beskattning ännu inte har avslutats då. De tilläggsförskott som Skatteförvaltningen bestämmer på basis av ansökan räknas då till godo vid beskattningen för skatteåret 2020. En förskottsskatt som påförts på basis av en ansökan om tilläggsförskott kan tas in i ett lindrat betalningsarrangemang på samma sätt som övriga skatter, om ett lindrat betalningsarrangemang söks inom lagens giltighetstid.

På så sätt kan den skattskyldige själv bidra till att han eller hon inte får någon kvarskatt som på grund av tidsfristerna för lagens giltighetstid faller utanför det lindrade betalningsarrangemanget. Därmed hamnar de skattskyldiga enligt utskottets uppfattning inte slumpmässigt i ojämlig ställning på basis av tidpunkten då beskattningen avslutas och förfalldagen för kvarskatten infaller.

Utskottet anser det vara viktigt att Skatteförvaltningen ger de skattskyldiga handledning och råd om ansökan om tilläggsförskott och dess inverkan på beloppet av kvarskatten samt om möjligheten till betalningsarrangemang i anslutning till tilläggsförskottet. I Skatteförvaltningens rådgivning bör det betonas att en förskottsskatt som påförts på basis av en ansökan om tilläggsförskott kan tas in i ett lindrat betalningsarrangemang, om ett lindrat betalningsarrangemang söks inom ramen för lagens giltighetstid.

Betänkande FiUB 8/2021 rd

Konsekvenser för skatteintäkter och uppföljning

De lagändringar som föreslås i propositionen och ändringar i Skatteförvaltningens förfaranden minskar som helhet skatteinkomsterna för 2021 med sammanlagt 312 miljoner euro. Skatteinkomsterna för 2022 beräknas öka med 189 miljoner euro och skatteinkomsterna för 2023 med 108 miljoner euro.

Utskottet anser det vara viktigt att propositionens konsekvenser för den kommunala ekonomin beaktas fullt ut och att kommunernas förlorade skatteintäkter i rätt tid kompenseras till nettobelopp genom statsandelssystemet.

Utskottet understryker slutligen vikten av att följa upp konsekvenserna av propositionen. Regeringen bör aktivt följa upp beloppet av de skatter som överförs till betalningsarrangemanget och betalningsarrangemangets maximilängd samt propositionens konsekvenser för inflödet av skatteintäkter och för företagens ekonomiska situation. Utskottet anser det vara viktigt att regeringen utifrån insamlade fakta bedömer om giltighetstiden för de bestämmelser som föreslås bli temporära behöver förlängas och vilken räntenivå som på bästa möjliga sätt samtidigt tryggar skatteintäkterna och företagens likviditet under undantagsförhållandena.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 75/2021 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner två uttalanden. (Utskottets förslag till uttalanden)

Utskottets förslag till uttalanden

1. Riksdagen förutsätter att finansministeriet följer verkställandet av lagändringen och säkerställer att Skatteförvaltningen ger tillräcklig rådgivning om hur tilläggsförskottet påverkar kvarskattens belopp och hur den förskottsskatt som påförts utifrån en ansökan om tilläggsförskott kan tas in i det lindrade betalningsarrangemanget.

2. Riksdagen förutsätter att regeringen följer hur lagändringen påverkar förutsättningarna för företagsverksamhet samt skatteintäkterna och vid behov vidtar åtgärder för att förlänga lagens giltighetstid.

Betänkande FiUB 8/2021 rd

Helsingfors 1.6.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Johannes Koskinen sd
vice ordförande Arto Pirttilahti cent
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Tarja Filatov sd
medlem Timo Heinonen saml (delvis)
medlem Inka Hopsu gröna
medlem Vilhelm Junnila saf
medlem Heli Järvinen gröna
medlem Anneli Kiljunen sd
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Jari Koskela saf
medlem Katri Kulmuni cent
medlem Pia Lohikoski vänst
medlem Matias Marttinen saml
medlem Raimo Piirainen sd
medlem Sari Sarkomaa saml (delvis)
medlem Elina Valtonen saml
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ville Vähämäki saf
ersättare Sari Essayah kd (delvis)
ersättare Petri Honkonen cent
ersättare Toimi Kankaanniemi saf
ersättare Janne Sankelo saml (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Ilkka Lahti.

Betänkande FiUB 8/2021 rd Reservation /saml och kd

RESERVATION

Motivering

Krisen till följd av coronaviruset och regeringens restriktioner orsakar fortfarande exceptionell skada på företagsverksamhet, ingår i den normala företagarrisken. Det är fortfarande motiverat att stödja företag, särskilt de vars verksamhet fortfarande är direkt eller indirekt begränsad. Lindrade betalningsarrangemang för skatter är en totalekonomiskt sett bra lösning, när stödet styrs på marknadsvillkor. Ur statens synvinkel begränsas kostnaderna till den kreditrisk som uppstår under förhållanden med låga räntor. De föreslagna lättnaderna går i rätt riktning och kan understödjas.

I propositionen nämns att den låga räntenivån på betalningsarrangemangen skulle rikta stöd på ett oändamålsenligt sätt till företag som även annars skulle få finansiering på marknaden. Enligt statistik från Finlands Bank (3.5.2021) är genomsnittsräntan på företagslån 2,01 procent. Stora företag med god kreditvärdighet får finansiering på marknaden även med negativ ränta. På grundval av propositionsmotiven, billighetsskäl och marknadsräntenivån anser vi att räntan på uppskov med skattebetalning bör sänkas till noll för viss tid. Därför föreslår vi en ändring där förseningsräntan och dröjsmålsräntan för viss tid motsvarar referensräntan (0,0 %) enligt räntelagen.

Stöd som används under exceptionella omständigheter kan inte under några omständigheter göras fullständigt träffsäkra. Det är omöjligt att vattentätt påvisa att ett företags inkomstbortfall eller betalningssvårigheter uttryckligen beror på coronakrisen. De lindrade betalningsarrangemangen för skatterna ersätter delvis annan finansiering som företaget har tillgång till. Således riktas stöd som är avsett för exceptionella förhållanden till vissa delar också till sådana företag vars betalningssvårigheter inte direkt beror på krisen. De lindrade betalningsarrangemangen minskar dock i slutändan inte statens skatteinkomster, utan det är endast fråga om att skjuta upp betalningen av skatter. Därför kan inexakthet i fråga om fördelningen av stödet accepteras. En sådan inexakthet i allokeringen av stödet skulle vara betydligt mer problematisk, ifall ett alltför snävt definierat stöd inte skulle riktas till företag som behöver det.

Enligt expertutlåtandena finns det fortfarande ett stort behov av flexibilitet i en stor del av de företag som drabbats av pandemin. Exempelvis enligt en enkät från Centralhandelskammaren ansåg 12,6 procent att likviditeten är svag eller hjälplig. Små företag bedömer sin likviditet som sämst. Enligt Företagarna i Finland och Finnveras barometer för små och medelstora företag rapporterade 15 procent av företagen i början av året om svårigheter att sköta sina betalningar. Till exempel inom turism-, evenemangs-, kultur- och evenemangssektorerna är svårigheterna på grund av begränsningsåtgärderna fortfarande omfattande och behovet av flexibilitet är uppenbart.

I propositionen föreslås det att ett lindrat betalningsarrangemang kan sökas endast fram till den 31 augusti 2021. Begränsningen av lagens giltighetstid är problematisk, eftersom den försätter företagen i ojämlig ställning. Beskattningen av företag har inte nödvändigtvis avslutats inom utsatt tid av orsaker som inte beror på företaget, och företaget har således inte möjlighet att få ett betalningsarrangemang med en lindrigare ränta. Företaget har visserligen möjlighet att ansöka om betalningsarrangemang, men de skattefordringar som omfattas av betalningsarrangemanget skulle

Betänkande FiUB 8/2021 rd Reservation /saml och kd

påföras en kostnad på sju procent. Detta försätter företagen i en artificiellt ojämlig ställning. Med stöd som används som krisstöd och som ur statens synvinkel endast skjuter upp beskattningen bör man sträva efter att undvika onödiga störningar på marknaden. Beskattningen ska kunna sökas för hela beskattningen för 2020 oberoende av förfalldagen och tidpunkten då beskattningen avslutas.

Enligt finansministeriets bemötande kan den skattskyldige påverka beloppet av den kvars katt som påförs honom eller henne under skatteåret genom att ändra sina förskottsskatter och ansöka om tilläggsförskott tills beskattningen avslutas och därigenom själv bidra till att det inte uppstår någon kvars katt för honom eller henne som på grund av tidsfristerna för lagens giltighetstid inte omfattas av det lindrade betalningsarrangemanget. Det finns anledning att fråga sig varför ett förfarande som lindrats på grund av coronaepidemin utformas så att det är onödigt komplicerat och administrativt betungande. Lättnader som erbjuds på grund av coronaepidemin söks oftare av små företag som inte har kompetens eller möjligheter att skaffa behövlig konsultation för att det ska vara naturligt och effektivt att ansöka om ett förenklat arrangemang. Genom en tydlig och enkel lösning, där lagens giltighetstid förlängs till utgången av året, kan användningen av lindringen underlättas så att den motsvarar sitt syfte.

Förslag

Vi föreslår

att lagförslag 1 godkänns med följande ändringar, (*Reservationens ändringsförslag*)

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag

om temporär ändring av lagen om skattetillägg och förseningsränta

I enlighet med riksdagens beslut
fögas temporärt till lagen om skattetillägg och förseningsränta (1556/1995) en ny 5 e § som följer:

Betänkande FiUB 8/2021 rd
Vastalause /kok ja kd

5 e §

Dröjsmålsränta på skatt som är föremål för betalningsarrangemang

Den dröjsmålsränta för tiden efter förfalldagen som beräknas på skatt som är föremål för betalningsarrangemang enligt 41 § 1 mom. 2 punkten i lagen om skatteuppbörd är referensräntan enligt 12 § i räntelagen för den halvårsperiod som föregår kalenderåret i fråga ~~förhöjd med 2,5 procentenheter.~~

Dröjsmålsräntan på skatt som är föremål för betalningsarrangemang beräknas i enlighet med 1 mom. från och med den 1 maj 2021 till den dag då skatten betalas. Om skatt som avses i 1 mom. har förfallit till betalning före den 1 maj 2021, ska på beräkningen av dröjsmålsräntan för tiden från och med den dag som följer på förfalldagen till och med den 30 april 2021 tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 31 **december** 2021.

Denna lag tillämpas på betalningsarrangemang som har gjorts under lagens giltighetstid. Denna lag tillämpas också på betalningsarrangemang i fråga om vilka ansökan har gjorts under lagens giltighetstid.

Helsingfors 1.6.2021

Matias Marttinen saml
Sari Essayah kd
Elina Valtonen saml
Sari Sarkomaa saml
Janne Sankelo saml
Timo Heinonen saml